

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 27/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om Finansinspektionen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 oktober 2002 en proposition med förslag till lag om Finansinspektionen och till vissa lagar som har samband med den (RP 175/2002 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande (GrUU 67/2002 rd) om propositionen. Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Pekka Laajanen och lagstiftningsråd Erkki Sarsa, finansministeriet
- biträdande avdelningschef Katriina Lehtipuro, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Anna-Riitta Wallin, justitieministeriet

- ordförande Ilkka Kanerva, Riksdagens bankfullmäktige
- viceordförande Matti Louekoski, Finlands Bank
- direktör Kaarlo Jännäri och jurist Jyrki Manninen, Bankinspektionen
- direktör Erja Rautanen, Försäkringsinspektionen
- direktör Erkki Kontkanen, Bankföreningen i Finland
- jurist Olli Laurila, HEX Abp
- vicehäradshövding Esa Simanainen, Paikallisosuuspankkiliitto ry
- jurist Pekka Heikkilä, Sparbanksförbundet
- verkställande direktör Markku Savikko, Fondkommissionärsföreningen rf även som representant för Finlands Fondförening.

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta omfattar enligt egen uppgift utlåtandet från Bankföreningen i Finland.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ny lag om Finansinspektionen. Proposition syftar till att säkerställa en effektiv och smidig finanstillsyn på en finansmarknad stadd i snabb förändring. Med de nya bestämmelserna förbättras Finansinspektionens arbetsmetoder samtidigt som myndigheten

får större befogenheter. Också administrationen och tillsynen över verksamheten förbättras vad gäller allmän lämplighet och effektivitet.

I den nya lagen ingår bestämmelser om finansinspektionens syfte och uppgift, som helt saknas i den gällande lagen. Enligt propositionen

nen är syftet med Finansinspektionens verksamhet att upprätthålla förtroendet för finansmarknadens funktion. Enligt uppgiftsparagrafen övervakar Finansinspektionen stabiliteten i verksamheten hos dem som tillhandahåller finansiella tjänster samt tillförlitligheten i dessas och övriga finansmarknadsaktörers verksamhet. Dessutom instruerar Finansinspektionen finansmarknadsaktörerna att tillämpa goda förfaranden samt främjar allmänhetens kunskaper om finansmarknaden.

Inga ändringar föreslås i finansinspektionens ställning inom förvaltningen. I administrativt hänseende verkar Finansinspektionen i samband med Finlands Bank, men är självständig när den fattar beslut om tillsynen.

De viktigaste ändringarna jämfört med den gällande lagen gäller Finansinspektionens tillsynsbefogenheter och befogenheter att bestämma administrativa påföljder. Utöver de nuvarande befogenheterna föreslås Finansinspektionen dessutom få rätt att bevilja och återkalla koncessioner för kreditinstitut och värdepappersföretag, utfärda en offentlig anmärkning och offentlig varning åt tillsynsobjekt, förbjuda personer som anses olämpliga att tillhöra ett kreditinsti-

tut eller värdepappersföretags förvaltningsorgan samt rätt att besluta om yppandeförbud i samband med undersökning av värdepappersmarknadsbrott.

Bankfullmäktige ansvarar för övervakningen av den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet.

Finansinspektionens direktion definierar de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Direktionen beslutar också om sådana tillsynsåtgärder som i väsentlig utsträckning kan påverka ett tillsynsobjekts verksamhet eller finansmarknadens stabilitet. Direktionen ser också till att Finansinspektionens lagfästa förvaltningsuppgifter sköts.

I lagen föreskrivs också närmare om vilka uppgifter som ankommer på Finansinspektionens direktör, om Finansinspektionens befogenheter, förvaltningspåföljder samt samarbete i tillsynsfrågor med tillsynsmyndigheter i utlandet.

I propositionen ingår flera lagförslag som har samband med lagen om Finansinspektionen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen i propositionen godkänns men med flertal ändringar och att ett nytt lagförslag godkänns i grundlagsordning så att det förklaras brådskande.

Enligt utskottets uppfattning är det nödvändigt att revidera lagstiftningen och tillsynen över finansmarknaden så att den motsvarar den utveckling som har skett på marknaden. Målet med lagstiftningen är att öka flexibiliteten och effektiviteten i tillsynen. Finansinspektionen anförtros nya uppgifter av vilka de viktigaste är rätten att bevilja och återkalla koncessioner för kreditinstitut och värdepappersföretag. Finansinspektionen får ökade tillsynsbefogenheter och rätt att bestämma administrativa påföljder för tillsynsobjekten och andra sammanslutningar på finans-

marknaden samt för vissa fysiska personer som agerar på finansmarknaden och som med stöd av finansmarknadslagstiftningen har särskilda skyldigheter.

I lagen föreskrivs om målen för Finansinspektionens verksamhet. Bankfullmäktige ansvarar för övervakningen av den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i verksamheten och granskar dessutom hur Finansinspektionen har lyckats nå sina lagfästa mål.

I motiveringen till propositionen konstateras att de i framtiden i samband med utvecklingen av lagstiftningen borde fästas särskilt avseende vid att tillsynsbefogenheter för å ena sidan Finansinspektionen och å andra sidan Försäkringsinspektionen förenhetligas. Med tanke på finans- och försäkringsgruppernas och deras sin-

semellan konkurrerande produkters stora betydelse föreslår ekonomiutskottet att riksdagen godkänner ett uttalande om koncentrerings av Finans- och Försäkringsinspektionen (*Utskottets förslag till uttalande*).

Ekonomiutskottet har i behövlig utsträckning beaktat det som grundlagsutskottet har framfört i sitt utlåtande.

Detaljmotivering

1. Lag om Finansinspektionen

1 §. För att förtydliga lagens struktur föreslås att hänvisningen i 1 mom. till Finansinspektionens allmänna uppgift samt 4 mom. som har samband med detta överförs till 3 §. Till paragrafens 2 mom. har fogats en hänvisning till lagen om förvaltningsförfarande, som skall iakttas i Finansinspektionens verksamhet.

2 §. Paragrafen har kompletterats så att Finansinspektionen vid sidan av att upprätthålla förtroende för finansmarknadens funktion också skall ha som mål att främja stabiliteten på finansmarknaden. Finansinspektionen skall med sina tillsynsåtgärder tillsammans med andra aktörer stödja stabiliteten på finansmarknaden. Denna stabilitet kan rubbas av nationella och internationella störningar i ekonomin, vilket innebär att stabiliteten och tilltron inte kan upprätthållas enbart med tillsynsmedel utan bör vara det gemensamma målet för myndigheterna och andra aktörer. Finansinspektionen skall stödja detta mål utifrån sina lagfästa befogenheter. Också t.ex. bestämmelserna i 36 § 4 mom. tar fasta på Finansinspektionens uppgift som övervakare av stabiliteten.

3 §. Samtidigt som paragrafen har kompletterats med bestämmelser ur 1 § har lagens struktur och Finansinspektionens ansvar förtydligats.

6 §. De felaktiga hänvisningarna i paragrafens 3 och 7 punkter har korrigerats.

10 §. Ur paragrafens 1 mom. har slopats hänvisningarna till beslutsfattande som gäller direkta tillsynsåtgärder. Utifrån tillsynsansvaret tydlighet och internationell praxis är det motiverat att föreskriva att sådana beslut fattas av direktören. Eftersom tillsynsbesluten åtminstone undantagsvis kan vara av betydelse inte bara för det tillsynsobjekt som beslutet gäller utan också för finansmarknadens stabilitet eller för utvecklingen i övrigt på finansmarknaden, kan direktionen med stöd av 3 mom. i sådana fall överta rätten att fatta beslut. I fråga om beslut som gäller enskilda företag på finansmarknaden är föreskriften avsedd att tillämpas närmast i sådana exceptionella fall där ett enskilt tillsynsbeslut kan inverka väsentligt också på andra finansmarknadsmyndigheters uppgifter och ansvar. Till 3 mom. har dessutom fogats en bestämmelse som motsvarar gällande lag om direktörens rätt att, om han eller hon så önskar, delegera viktiga och principiellt viktiga ärenden som ankommer på direktören till direktionen för avgörande. Hänvisningarna i 4 mom. har ändrats så att de motsvarar ändringarna i 1 mom.

Enligt paragrafens 1 mom. 3 punkten skall direktionen besluta om principerna för Finansinspektionens internationella samarbete. I motiveringen konstateras (s. 50) att "vid en nationell bedömning för samarbetsmålsättningarna, måste målsättningarna för tillsynen på ett ändamålsenligt sätt kunna koordineras med den verksamhet som övriga myndigheter, t.ex. finansministeriet eller social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för. Direktionens sammansättning är sådan att den kan anlägga ett tillräckligt brett perspektiv när det gäller att fatta beslut om principerna för samarbetet."

Utskottet menar att Finansinspektionens ställning i tillsynsverksamheten som en självständig och oavhängig myndighet bör beaktas då bestämmelsen i 3 punkten tillämpas. Tillämpningen skall emellertid ske så att direktionen beslutar om de allmänna principer som Finansinspektionen skall iaktta vid beredningen av författningar i EU och i andra internationella sammanhang där en effektiv insats från Finlands sida

måste anses förutsätta en samordnad förhandsberedning från myndigheternas sida.

12 §. Eftersom bestämmelserna i 10 § om direkta tillsynsbeslut föreskrivs ankomma på direktören, har till paragrafen fogats nya 2 och 3 mom. enligt vilka viktiga tillsynsbeslut ändå bör behandlas i direktionen innan de avgörs, om inte den omständighet att de är brådskande förutsätter något annat. I dessa frågor skulle direktionen ändå inte kunna överta beslutsrätten utom i de undantagsfall som avses i 10 § 3 mom.

15 §. Paragrafens 5 mom. har kompletterats så att den motsvarar motiveringen till propositionen. Till momentet har sålunda fogats en bestämmelse om riskhantering och en hänvisning till annan intern tillsyn.

16 §. Tillämpningsområdet för paragrafens 1 mom. har förtydligats så att i momentet föreskrivs vem ett förbud kan gälla. I analogi med 48 § förundersökningslagen kan förbudet gälla den som har varit närvarande vid en inspektion som Finansinspektionen har verkställt för att undersöka ett brott eller en överträdelse. Förbudet kan dessutom gälla den av vilken Finansinspektionen har begärt uppgifter för att undersöka ett brott eller en överträdelse. När det gäller ändringssökande i förbudsbeslut har bestämmelsen dessutom förtydligats så att förbudet är i kraft oberoende av ett eventuellt ändringssökande, om inte fullföljdsmyndigheten bestämmer något annat eller något annat föreskrivs på annat ställe i lag.

18 §. Paragrafens 2 mom. har kompletterats så att det motsvarar motiveringen till propositionen. Till momentet har fogats en bestämmelse om grunderna för arvoden.

19 §. Paragrafens 1 mom. har preciserats så att med tillsynsobjektets stadgar avses stadgar som baserar sig på bestämmelserna om finansmarknaden eller med stöd av dem utfärdade föreskrifter.

21 §. Paragrafen har preciserats så att Finansinspektionens rätt att utfärda bokföringsföreskrifter endast gäller tekniska föreskrifter.

22 §. Paragrafens 1 mom. har kompletterats så att den motsvarar motiveringen till regeringens proposition. Till momentet har fogats en bestämmelse om grunderna för arvoden.

23 §. Lagförslaget 23 § 1 mom. motsvarar 15 b § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen, som föreslås bli upphävd genom denna lag. Sistnämnda paragraf ändrades genom en lag som riksdagen godkände den 3 december 2002 (RP 33/2002 rd) och som stadfästes den 31 januari 2003 och träder i kraft den 15 februari 2003. Momentet har ändrats så att det motsvarar 15 b § 1 mom. i den lag om Finansinspektionen som nu föreslås bli upphävd, sådant detta lagrum lyder i lag 71/2003. Ett i paragrafen avsett förbud kan gälla även i 16 § 2 mom. 1 punkten avsett mottagande av medel.

25 §. Paragrafens 1 mom. har preciserats så att offentlig anmärkning på grund av handlande i strid med koncessionsvillkoren kan tilldelas endast sådana tillsynsobjekt som avses i 5 § eftersom tillsynen över andra finansmarknadsaktörers eventuella koncessioner inte ankommer på Finansinspektionen.

Till paragrafen har fogats ett nytt 3 mom., varvid propositionens 3 mom. blir nytt 4 mom. i ändrad form och propositionens 4 mom. blir 5 mom. Enligt det nya 3 mom kan offentlig anmärkning inte tilldelas om ett tillsynsobjekt eller någon annan på finansmarknaden verksam sammanslutning på eget initiativ har vidtagit rättelseåtgärder så snart felet uppdagades.

Lagförslaget 3 mom. har ändrats så att av informationen om en offentlig anmärkning skall framgå om anmärkningen har vunnit laga kraft. Det är därför inte nödvändigt att framskjuta offentliggörandet av anmärkningen till dess att besvärstiden har löpt ut. Detta är viktigt för att effekten av en offentlig anmärkning inte skall undergrävas.

26 §. Ändringarna i denna paragraf påverkar inte den svenska texten.

34 §. I enlighet med gällande praxis har paragrafens 2 mom. förtydligats så att uppgifterna i de register som avses i momentet alltid är offentliga. Ändringen är motiverad också med beaktande av att det i 5 kap. 2 § 3 mom. värdepappersmarknadslagen föreskrivs att det i lagen om Finansinspektionen finns bestämmelser som gäller de vid Finansinspektionen anställdas aktieinnehav.

35 §. Paragrafen har preciserats så att grunden för avstängning från uppdrag är misstanke om tjänstefel.

36 §. I paragrafens 2 mom. har ett skrivfel korrigerats i den finska texten. Momentet har kompletterats med en hänvisning till värdepapperscentralen, som enligt lagen om värdeandelssystemet sköter motsvarande uppgifter som de sammanslutningar som nämns i momentet. Momentet har ytterligare justerats så att Finansinspektionen har rätt att till företag som ordnar offentlig handel lämna uppgifter också om andra aktörer på finansmarknaden än tillsynsobjekt, i fall detta är nödvändigt för att säkerställa tillsynsuppdrag som ankommer på dem eller tilltron till deras utredningsverksamhet.

Paragrafens 4 mom. har kompletterats så att de uppgifter som avses i momentet skall lämnas om de enligt Finansinspektionens egen bedömning kan äventyra stabiliteten på finansmarknaden eller orsaka betydande störningar i finanssystemets verksamhet.

38 §. Utskottet har strukit paragrafens 2 mom. eftersom det föreslås bli föreskrivet om tillsynsavgifter genom det 18 lagförslaget.

2. Lag om ändring av kreditinstitutslagen

10 §. Riksdagen godkände den 3 december 2002 ett nytt 10 § 5 mom. i kreditinstitutslagen,

enligt vilket koncession kan beviljas för verksamhet som depositionsbank, kreditföretag eller betalningsförmedlingsföretag. Lagen (69/2003) stadfästes den 31 januari 2003 och träder i kraft den 15 februari 2003. Utskottet har fogat en motsvarande bestämmelse till paragrafens 1 mom. och gjort motsvarande ändring i ingressen.

11 §. Utskottet har preciserat formuleringen av 1 mom. så att den motsvarar 2 mom. Dessutom har utskottet skärpt bestämmelserna i 3 mom. så att Finansinspektionen har rätt att förena en koncession med för tillsynen nödvändiga begränsningar och villkor.

17 a §. Paragrafens 1 och 2 mom. har kompletterats så att på ersättare i styrelsen och vice verkställande direktören ställs samma krav som på styrelsemedlemmar och verkställande direktören. Dessutom har 3 mom. kompletterats så att Finansinspektionen för en viss tid kan förbjuda en person att vara också ersättare i styrelsen eller vice verkställande direktör.

10. Lag om ändring av lagen om värdepappersföretag

11 §. Paragrafens 2 mom. har ändrats så att den motsvarar 11 § 3 mom. i det andra lagförslaget. Bestämmelsen har skärpts så att Finansinspektionen har rätt att förena en koncession med för tillsynen nödvändiga begränsningar och villkor. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

12 b §. Utskottet har kompletterat 1 och 2 mom. så att också ersättare i styrelsen och vice verkställande direktören skall uppfylla samma krav som styrelsemedlemmar och verkställande direktör när det gäller att leda ett värdepappersföretag. Dessutom har 3 mom. kompletterats så att Finansinspektionen har rätt att för en viss tid förbjuda en person att vara också ersättare i styrelsen eller vice verkställande direktör.

11. Lag om ändring av lagen om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investeringstjänster i Finland

8 §. Utskottet har ändrat villkoren för att bevilja ett värdepappersföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet koncession för en filial i Finland så att de motsvarar de villkor som enligt de sjätte lagförslaget gäller koncession för utländska kreditinstituts filialer.

13. Lag om ändring av 122 § lagen om placeringsfonder

122 §. Utskottet har rättat den felaktiga hänvisningen till lagen om Finansinspektionen i ingressen för 1 mom.

14. Lag om ändring av värdepappersmarknadslagen

Ingress. Utskottet har kompletterat ingressen i fråga om 5 kap. 3 § 1 mom. 4 punkten, eftersom den ändringen inte ingår i propositionen.

5 kap. 3 och 5 §. I kapitlets 3 § 1 mom. 4 punkten och 5 § 1 punkten preciseras vilka uppgifter som skall lämnas till bolaget och föras in i registret över ägande med insynsställning.

10 kap. 3 §. I paragrafens 5 mom. har den felaktiga hänvisningen i propositionen till lagen om Finansinspektionen korrigerats.

18. Lag om tillsynsavgifter till Finansinspektionen

I 38 § 2 mom. förslaget till lag om Finansinspektionen föreslår regeringen att 20 § i den lag om Finansinspektionen som skall upphävas och i vilken det föreskrivs om tillsynsavgift till Finansinspektionens verksamhet för täckande av kostnaderna för den skall tillämpas till slutet av 2004.

Med hänvisning till motiveringen till propositionen (s. 82) och grundlagsutskottets utlåtande föreslår ekonomiutskottet att föreskrifterna om tillsynsavgift tas in i en särskild lag för en viss tid, under vilken ett permanent lagstiftningsarrangemang som motsvarar grundlagsen bereds. De föreslagna bestämmelserna motsvarar 20 § i den lag om Finansinspektionen som föreslås bli upphävd.

Lagstiftningsordning

Med hänvisning till grundlagsutskottets uttalande föreslår ekonomiutskottet att bestämmelserna om tillsynsavgift till Finansinspektionen tas in i en ny särskild undantagslag för en viss tid. Lagen föreslås bli stiftad i grundlagsordning. Samtidigt föreslår utskottet att lagförslaget förklaras brådskande. Lagen kan då träda i kraft samtidigt som lagen om Finansinspektionen. Under den tid undantagslagen är i kraft skall lagstiftning beredas om en tillsynsavgift av permanent natur.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet

att det 3—9, 12 och 15—17 lagförslaget godkänns utan ändringar och

att det 1, 2, 10, 11, 13 och 14 lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att ett nytt 18 lagförslag godkänns (Utskottets nya lagförslag),

att det 18 lagförslaget behandlas i den ordning som föreskrivs i 73 § 2 mom. i grundlagen och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Finansinspektionens ställning

*Finansinspektionen verkar i anslutning till
Finlands Bank.*

På Finansinspektionens förvaltning tillämpas, utöver denna lag, lagen om Finlands Bank (214/1998) och andra bestämmelser om Finlands Bank, om inte något annat föreskrivs i denna lag. *På Finansinspektionens verksamhet tillämpas lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).*

(3 mom. som i RP)

(4 mom. *utesl.*)

2 §

Mål

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att upprätthålla *stabiliteten på finansmarknaden och förtroendet för finansmarknadens funktion.*

3 §

Uppgift

Finansinspektionen övervakar (*utesl.*) i lagen angivna tillsynsobjekts (*utesl.*) och övriga finansmarknadsaktörers verksamhet på det sätt som *föreskrivs i denna lag och i annan lag.* Dessutom instruerar Finansinspektionen finans-

marknadsaktörerna att i sin verksamhet tillämpa goda förfaranden samt främjar *kunskaperna* om finansmarknaden.

Tillsynen över försäkrings- och pensionsanstalter samt finans- och försäkringskonglomerat regleras särskilt. (Nytt)

4 och 5 §

(Som i RP)

6 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

(1 och 2 punkten som i RP)

3) andra sådana börsaktörer som avses i 3 kap. 4 § 1 mom. 4 punkten värdepappersmarknadslagen, samt andra parter i annan offentlig handel enligt det nämnda kapitlets 12 a § samt utländska optionsföretag som avses i 1 kap. 4 § i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer och andra sådana aktörer i optionsföretag som avses i 8 § 3 mom. i det nämnda kapitlet,

(4—6 punkten som i RP)

7) personer som enligt 3 kap. 2 d § eller 4 a kap. 3 a § värdepappersmarknadslagen, 2 kap. 3 a § lagen om handel med standardiserade optioner och terminer, 16 § lagen om placeringsfonder, 18 § kreditinstitutslagen, 14 § lagen om värdepappersföretag eller 8 § lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat är skyldiga att till Finansinspektionen göra an-

mälan om förvärv och överlåtelser av aktier och andelar.

2 kap.

Förvaltning

7—9 §
(Som i RP)

10 §

Direktionens uppgifter

Direktionen skall i fråga om tillsynen över finansmarknaden

(1—4 punkten som i RP)

5) döma ut vite som Finansinspektionen har förelagt,

(5—12 punkten *utesl.*)

(2 mom. som i RP)

Utöver det som föreskrivs i 1 och 2 mom. avgör direktionen de vittgående och principiellt viktiga ärenden som direktören hänskjuter till den. Direktionen kan dessutom överta avgörandet av ärenden som enligt lag eller Finansinspektionens arbetsordning skall avgöras av direktören eller av någon annan tjänsteman och som avsevärt kan påverka finansmarknadens stabilitet eller utveckling i övrigt.

Beslutanderätt som enligt 1 mom. 2 (*utesl.*) punkten tillkommer direktionen kan enligt arbetsordningen delegeras till direktören när det gäller mindre betydande ärenden.

11 §
(Som i RP)

12 §

Direktörens uppgifter

(1 mom. som i RP)

Om direktörens beslut gäller

1) verksamhetstillstånd för tillsynsobjekt, ändring av tillståndsvillkor, återkallelse av verksamhetstillstånd och upplösning av sammanslutningen av andelsbanker och begräns-

ning av tillsynsobjekts verksamhet eller, om någon annan myndighet är behörig att fatta beslutet, att framställa om återkallelse av verksamhetstillståndet eller begränsning av verksamheten,

2) fastställelse av tillsynsobjekts stadgar, med undantag av mindre ändringar i dem,

3) offentlig anmärkning och varning,

4) att ålägga tillsynsobjekt att vidta åtgärder för att återkalla verkställigheten av beslut eller för att återkalla eller rätta till åtgärder eller faranden,

5) att begränsa utdelning av tillsynsobjekts tillgångar,

6) förbud som avses i 17 a § 3 mom. kreditinstitutslagen och i 12 b § 3 mom. lagen om värdepappersföretag,

7) offentliggörande av viktiga ställningstaganden som gäller den allmänna utvecklingen på finansmarknaden,

skall saken innan beslut fattas tas upp till behandling i direktionen. (Nytt)

Om ett beslut enligt 2 mom. skall fattas skyndsamt kan direktören avgöra ärendet. Direktörens beslut skall i så fall i efterhand tas upp till behandling i direktionen. (Som 2 mom. i RP)

(4 mom. som 3 mom. i RP)

13 §
(Som i RP)

3 kap.

Tillsynsbefogenheter

14 §
(Som i RP)

15 §

Granskningsrätt och rätt att få uppgifter

(1—4 mom. som i RP)

Finansinspektionen har rätt att granska för tillsynen relevanta uppgifter på verksamhetsställen till företag som är ombud för tillsynsobjekt eller som på uppdrag av ett tillsynsobjekt sköter

uppgifter som gäller dess bokföring, datasystem (utesl.), riskhantering eller interna kontroll i övrigt.

(6 mom. som i RP)

16 §

Yppandeförbud

Finansinspektionen kan utfärda förbud för den som är närvarande vid en inspektion som Finansinspektionen utför för att undersöka ett brott eller en förseelse eller som Finansinspektionen har begärt uppgifter eller utredningar av för att undersöka ett brott eller en förseelse mot yppande av information eller redogörelser till den som undersökningen avser eller till någon annan. Förbudet skall ges skriftligen. På förutsättningarna för och giltigheten av ett sådant förbud tillämpas 48 § förundersökningslagen (449/1987). Förbudet gäller oberoende av ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer annorlunda eller något annan föreskrivs någon annanstans i lag.

(2 mom. som i RP)

17 §

(Som i RP)

18 §

Anlitande av utomstående sakkunniga

(1 mom. som i RP)

Finansinspektionen kan bestämma att arvodet till den sakkunnige skall betalas av medel som tillhör ett tillsynsobjekt eller en annan på finansmarknaden verksam sammanslutning eller stiftelse, om skälet till att anlita en sakkunnig beror på tillsynsobjektet, sammanslutningen eller stiftelsen. Arvodet bör svara mot den allmänna arvodesnivån inom branschen. Om arvodet inte kan indrivras hos tillsynsobjektet, sammanslutningen eller stiftelsen skall det betalas av Finansinspektionen.

19 §

Verkställighetsförbud

Finansinspektionen kan förbjuda verkställigheten av ett tillsynsobjekts beslut eller av en åtgärd som tillsynsobjektet har planerat eller av något annat förfarande som strider mot bestämmelserna om finansmarknaden eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dem eller mot tillsynsobjektets stadgar som bygger på dessa bestämmelser eller verksamhetstillstånd.

(2 och 3 mom. som i RP)

20 §

(Som i RP)

21 §

Utfärdande av bokföringsföreskrifter

Finansinspektionen kan för tillsynsobjekt och för sådana finansiella institut som avses i 30 § kreditinstitutslagen utfärda för tillsynen relevanta tekniska föreskrifter om löpande bokföring av affärstransaktioner samt om bokföring av förbindelser utanför balansräkningen, med avvikelser från vad som föreskrivs i 2 kap. 4—10 § bokföringslagen och i föreskrifter som har meddelats med stöd av dem.

22 §

Tillsättning av ombud

Finansinspektionen kan tillsätta ombud för att övervaka tillsynsobjekts verksamhet, om det vid skötseln av dess angelägenheter har förekommit oskicklighet, oförsiktighet eller missbruk eller om någon annan särskild orsak förutsätter det. Finansinspektionen fastställer ett arvode som skall betalas till ombudet av tillsynsobjektets medel. Arvodet bör svara mot den allmänna arvodesnivån inom branschen. Om arvodet inte kan indrivras hos tillsynsobjektet skall det betalas av Finansinspektionen.

(2 och 3 mom. som i RP)

23 §

Begränsning av investeringstjänster

Finansinspektionen kan för högst tre månader förbjuda ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut att tillhandahålla sådana investerings-tjänster som avses i lagen om värdepappersföretag samt sådana förvarings- och förvaltnings-tjänster som avses i 16 § 1 mom. 5 punkten i den nämnda lagen *samt att ta emot medel som avses i 2 mom. 1 punkten i nämnda paragraf*, om det med beaktande av värdepappersföretagets eller kreditinstitutets ekonomiska tillstånd finns anledning att misstänka att värdepappersföretaget eller kreditinstitutet uppenbarligen hotas av insolvens samt att ersättningsfonden för investerarskydd uppenbarligen kan bli tvungen att ersätta investerarnas fordringar.

(2 mom. som i RP)

24 §

(Som i RP)

4 kap.

Administrativa påföljder

25 §

Offentlig anmärkning

Tillsynsobjekt och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningar och stiftelser som uppsåtligt eller av oaktsamhet handlar i strid mot bestämmelserna om finansmarknaden eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dem *eller om tillsynsobjekt uppsåtligt eller av oaktsamhet handlar i strid med villkoren i sitt verksamhetstillstånd* kan av Finansinspektionen tilldelas offentlig anmärkning, om förseelsen är så obetydlig att ärendet inte bedömt som en helhet föranleder strängare åtgärder.

(2 mom. som i RP)

Offentlig anmärkning kan inte tilldelas tillsynsobjekt och andra som är verksamma på finansmarknaden, om de omedelbart efter att ha

upptäckt sitt fel självant vidtagit åtgärder för att rätta till saken. (Nytt)

Av informationen om en offentlig anmärkning skall framgå om *beslutet om den har vunnit laga kraft*. Om besvärsmyndigheten upphäver ett beslut som avses i denna paragraf skall Finansinspektionen informera om besvärsmyndighetens beslut på motsvarande sätt som den informerat om den offentliga anmärkningen. (Som 3 mom. i RP)

(5 mom. som 4 mom. i RP)

26 §

Offentlig varning

Finansinspektionen kan tilldela dem som avses i 25 § offentlig varning om den förseelse eller försummelse som avses i den nämnda paragrafen är fortgående eller upprepade eller annars så klandervärd att en offentlig anmärkning inte kan anses vara tillräcklig. På offentlig varning skall i övrigt tillämpas vad som i 25 § föreskrivs om offentlig anmärkning.

5 kap.

Tillsynssamarbete med utländska myndigheter

27—31 §

(Som i RP)

6 kap.

Bestämmelser om Finansinspektionens tjänstemän

32 och 33 §

(Som i RP)

34 §

Anmälningsskyldighet

(1 mom. som i RP)

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens

tjänstemän har motsvarande skyldighet som avses i 5 kap. värdepappersmarknadslagen att göra anmälan till de register som förs av Finansinspektionens direktion. *Var och en har rätt att få uppgifter ur de register som avses i detta moment.*

35 §

Avstängning från uppdrag

Om en direktionsmedlem eller suppleant står åtalad för *tjänstebrott* eller är föremål för *undersökning av tjänstebrott*, kan bankfullmäktige medan åtalet är anhängigt eller undersökningen pågår besluta att medlemmen eller suppleanten skall avstängas från uppdraget och gå miste om sina arvodesförmåner.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

36 §

Rätt och skyldighet att lämna uppgifter

(1 mom. som i RP)

Om det visar sig att en och samma gäldenär har betydande förbindelser eller förpliktelser gentemot flera tillsynsobjekt eller om det finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar tillsynsobjekten skada, har Finansinspektionen rätt att underrätta dem om detta. Dessutom har Finansinspektionen rätt att lämna ut uppgif-

ter om ett tillsynsobjekt till sådana arrangörer av offentlig handel och till sådana clearingorganisationer som avses i värdepappersmarknadslagen samt till sådana optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer *och till värdepapperscentralen som avses i lagen om värdeandelssystemet samt uppgifter om andra finansmarknadsaktörer till arrangörer av offentlig handel*, om uppgifterna behövs för att trygga deras tillsynsuppgift eller tillförlitligheten i deras clearingverksamhet.

(3 mom. som i RP)

Finansinspektionen skall utan dröjsmål informera finansministeriet och Finlands Bank om den fått veta något som *enligt Finansinspektionens bedömning* kan äventyra finansmarknadens stabilitet eller orsaka betydande störningar i det finansiella systemet.

37 §

(Som i RP)

8 kap.

Ikraftträdande

38 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

(1 mom. som i RP)

(2 mom. *utesl.*)

(2—4 mom. som 3—5 mom. i RP)

2.

Lag**om ändring av kreditinstitutslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kreditinstitutslagen av den 30 december 1993 (1607/1993) 17 § 1 mom. 1 punkten,

ändras 8 § 3 mom., 10 §, inledande meningen i 11 § 1 mom., 11 § 2 mom., 11 a §, inledande meningen i 12 § 1 mom., 12 § 3—5 och 7 mom., 17 a, 27 och 28 §, 65 p §, 70 § 3 mom., 80 § och 104 § 4 mom.,

av dessa lagrum 8 § 3 mom., 70 § 3 mom. och 80 § sådana de lyder i lag 1340/1997, 10 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 570/1996, 524/1998 och 69/2003, 11 a § och 12 § 3 och 4 mom. i lag 1500/2001, 12 § 5 och 7 mom. i nämnda lag 570/1996, 65 p § i nämnda lag 524/1998 och 17 a § i lag 45/2002, samt

fogas till 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 949/1996, ett nytt 1 mom., varvid nuvarande 1 och 2 mom. blir ändrade 2 och 3 mom., samt ett nytt 4 mom., som följer:

8 §
(Som i RP)

(4 mom. som i RP)

10 §

11 a och 12 §
(Som i RP)

Koncession

17 a §

Finansinspektionen beviljar på ansökan ett kreditinstitut koncession. *En depositionsbank, ett kreditföretag eller ett betalningsförmedlingsföretag kan få koncession för sin verksamhet.* Genom förordning av finansministeriet föreskrivs om de utredningar som skall fogas till ansökan.

(2—4 mom. som i RP)

11 §

Beviljande av koncession

Koncession skall beviljas om det på basis av den utredning som mottagits kan säkerställas att kreditinstitutet uppfyller de allmänna *förutsättningarna för beviljande av koncession* som föreskrivs i 2 mom. samt de övriga krav som i denna lag ställs på kreditinstitut. Koncession kan beviljas också för ett nytt kreditinstitut innan det registreras.

(2 mom. som i RP)

Finansinspektionen har efter att ha hört sökanden rätt att förena koncessionen med sådana *nödvändiga* begränsningar eller villkor gällande kreditinstitutets affärsverksamhet, som är nödvändiga för tillsynen. Efter att koncessionen beviljats kan Finansinspektionen på kreditinstitutets ansökan ändra koncessionsvillkoren.

Ledningen av kreditinstitut och holdingsammanslutningar

Ett kreditinstituts styrelse och verkställande direktör skall leda kreditinstitutet med yrkesskicklighet samt enligt sunda och försiktiga affärsprinciper. Styrelsemedlemmarna och suppleanterna samt verkställande direktören *och vice verkställande direktören* skall vara tillförlitliga personer som inte är försatta i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats. De skall dessutom ha sådan allmän kännedom om kreditinstitutsverksamhet som kan anses vara behövlig med beaktande av arten och omfattningen av kreditinstitutets verksamhet.

En person som avses i 1 mom. anses inte vara tillförlitlig om han eller hon under de fem senaste åren genom en dom som har vunnit laga kraft har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att han eller hon är uppenbart olämplig som kreditinstitutets styrelsemedlem *eller suppleant* eller verkställande direktör *eller vice verkställande direktör*.

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda en person att vara ett kreditinstituts styrelsemedlem *eller* suppleant eller verkställande direktör *eller vice verkställande direktör*, om

(1 och 2 punkten som i RP)

(4 mom. som i RP)

27, 28, 65 p, 70, 80 och 104 §
(Som i RP)Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

10.

Lag

om ändring av lagen om värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 26 juli 1996 om värdepappersföretag (579/1996) 12 § 3 mom.,

ändras 9, 10, 10 a och 11 §, det inledande stycket i 12 § 1 mom., 12 § 2, 4 och 5 mom., 12 b, 18 och 19 §, 31 § 5 mom., 34 § 1 mom. 1 punkten, 39 § 3 mom., 42 § 2 mom. och 45 § 2 mom.,

av dessa lagrum 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 48/2002, 10 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 518/1998, 1521/2001 och i nämnda lag 48/2002, *10 a § och 12 § 5 mom. sådana de lyder i lag 1507/2001, 12 b § sådan den lyder i nämnda lag 48/2002, 12 § 4 mom., 34 § 1 mom. 1 punkten, 39 § 3 mom., 42 § 2 mom. och 45 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag 518/1998, (utesl.) samt 31 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1347/1997, (utesl.) samt*

fogas till 12 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 518/1998 och 1507/2001, ett nytt 6 mom. som följer:

9, 10, 10 a, 11 och 12 §
(Som i RP)

12 b §

Ledningen av värdepappersföretag och holdingsammanslutningar

Ett värdepappersföretags styrelse och verkställande direktör skall leda värdepappersföretaget med yrkesskicklighet samt enligt sunda och försiktiga affärsprinciper. Styrelsemedlemmarna *och deras ersättare* och verkställande direktören *och vice verkställande direktören* skall vara tillförlitliga personer som inte är försatta i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats. Styrelsemedlemmarna *och deras* suppleanter och verkställande direktören *och vice verkställande direktören* skall dessutom ha sådan allmän kännedom om investeringsverk-

samhet som är nödvändig med beaktande av arten och omfattningen av värdepappersföretagets verksamhet.

En person som avses i 1 mom. anses inte vara tillförlitlig om han eller hon under de fem senaste åren genom en dom som har vunnit laga kraft har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att han eller hon är uppenbart olämplig som värdepappersföretagets styrelsemedlem *eller hans eller hennes* suppleant eller verkställande direktör *eller vice verkställande direktör*.

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda en person att vara ett värdepappersföretags styrelsemedlem *eller hans eller hennes* suppleant eller verkställande direktör *vice verkställande direktör*, om

(1 och 2 punkten som i RP)

(4 och 5 mom. som i RP)

18, 19, 31, 34, 39, 42 och 45 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

11.

Lag

om ändring av lagen om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investerings tjänster i Finland

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 26 juli 1996 om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investerings tjänster i Finland (580/1996) 4 a § 2 mom., 4 b § 1 mom., 6 § 3—5 mom., 7 §, 8 § 1 och 2 mom., 8 b § 1 mom., det inledande stycket i 9 § 1 mom., 9 § 2 och 3 mom. samt 12 §,

av dessa lagrum 4 a § 2 mom., 4 b § 1 mom., 7 §, 8 § 1 mom. och 8 b § 1 mom. sådana de lyder i lag 519/1998, som följer:

4 a, 4 b, 6 och 7 §
(Som i RP)

8 §

Beviljande av verksamhetstillstånd

Finansinspektionen kan bevilja ett utländskt värdepappersföretag som har erhållit auktorisation i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet verksamhetstillstånd för etablering av en filial i Finland, om den lagstiftning som tillämpas på värdepappersföretaget i dess hemstat svarar mot internationellt godkända rekommendationer om finansiell tillsyn och förhindrande av kriminellt utnyttjande av det finansiella systemet, värdepappersföretagets finansiella verksamhetsbetingelser och adminis-

tration uppfyller de krav som ställs på tillförlitliga investeringstjänster och om värdepappersföretaget även i övrigt står under tillräckligt effektiv tillsyn i sin hemstat. Därvid skall det bedömas om investerarskyddet i Filialens hemstat motsvarar nivån på och omfattningen av det skydd som ersättningsfonden ger. När Finansinspektionen beviljar verksamhetstillstånd kan den besluta om filialens medlemskap i ersättningsfonden.

(2 mom. som i RP)

8 b, 9 och 12 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

13.

Lag**om ändring av 122 § lagen om placeringsfonder**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 122 § lagen av den 29 januari 1999 om placeringsfonder (48/1999) som följer:

122 §	(2 mom. som i RP)
Finansinspektionen skall tillsätta ett sådant ombud som avses i 22 § lagen om Finansinspektionen (/) för att sköta upplösningen av en placeringsfond enligt 119 §, om	Ikraftträdelsebestämmelsen (Som i RP)
(1 och 2 punkten som i RP)	

14.

Lag**om ändring av värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i värdepappersmarknadslagen av den 26 maj 1989 (495/1989) 7 kap. 1 § 2—4 mom., av dessa lagrum 2 mom. sådan den lyder i lag 1517/2001 och 3 och 4 mom. i lag 581/1996, samt

ändras 2 kap. 11 § 4 och 5 mom., 4 kap. 5 a § 4 mom., 5 kap. 3 § 1 mom. 4 punkten och 5 § 1 mom., 7 kap. 1 § 1 mom. och 10 kap. 3 § 5 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 2 kap. 11 § 4 och 5 mom. och 7 kap. 1 § 1 mom. i nämnda lag 1517/2001, 4 kap. 5 a § 4 mom. i lag 321/1998 samt 5 kap. 3 § 1 mom. 4 punkten samt 5 § 1 mom. och 10 kap 3 § 5 mom. i lag 581/1996, som följer:

2 kap.	5 kap.
Marknadsföring av värdepapper, emission och informationsskyldighet	Stadganden om insynsställning
11 § (Som i RP)	<i>Uppgifter som skall lämnas</i>
4 kap.	3 § (Ny)
Värdepappershandel och tillhandahållande av investeringstjänster	Den som står i ett sådant förhållande som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten till ett bolag som har emitterat aktier och värdepapper som enligt lagen om aktiebolag berättigar till aktier som är föremål för offentlig handel skall, när ha tillträder uppdraget, underrätta bolaget om
5 a § (Som i RP)	_____

4) sådana aktier som är föremål för offentlig handel och till aktier berättigande värdepapper samt till sådana värdepapper berättigande andra värdepapper som han, en i 1 punkten nämnd myndling, samt en sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 punkten äger i bolaget och i bolag som hör till samma koncern som detta,

— — — — —

5 §

Den som tar emot sådana anmälningar som avses i 3 och 4 § skall föra ett register varav för varje anmälningsskyldig framgår hans eget, en omyndigs vars intressebevakare han är och i 2 § 1 mom. 4 punkten angivna sammanslutningars och stiftelsers innehav av *anmälningspliktiga värdepapper (utesl.)* samt specificerade köp och andra överlåtelser. På motsvarande sätt skall i registret för varje anmälningsskyldig tas in uppgifter om de personer, sammanslutningar och stiftelser som avses i 3 och 4 §.

— — — — —

7 kap.

Tillsyn över värdepappersmarknaden*Tillsynsmyndighet*1 §
(Som i RP)

10 kap.

Särskilda stadganden*Ändringssökande*

3 §

— — — — —

Vad som föreskrivs i 37 § 2 mom. lagen om Finansinspektionen skall inte tillämpas när ändring söks i beslut som gäller ärenden enligt 3 kap. 11 § 1 och 2 mom., 12 § 5 mom. samt 6 kap. 6 § 3 mom.

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets nya lagförslag**18.****Lag****om tillsynsavgift till Finansinspektionens**

I enlighet med riksdagens beslut tillkommet på det sätt som 73 § grundlagen anger föreskrivs:

1 §

För täckande av kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet skall aktiebolag och andelslag som står under dess tillsyn och som avses i 1 a § 2 mom. kreditinstitutslagen

(1607/1993) samt emittenter av värdepapper som är föremål för offentlig handel betala en tillsynsavgift.

Då avgifterna bestäms skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) iakttas.

Vid dröjsmål med betalningen uppbärs dröjsmålsränta på avgiften enligt 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982).

En avgift som fastställts med stöd av denna lag får jämte ränta drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om in-

drivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2004.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen låter utreda grunderna för en samman-

slagning av finans- och försäkringsinspektionen och kommer med behöriga propositioner i saken till riksdagen.

Helsingfors den 4 februari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Leena Luhtanen /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent (delvis)
medl. Satu Hassi /gröna
Klaus Hellberg /sd
Susanna Huovinen /sd
Mikko Immonen /vänst
Reijo Kallio /sd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Kalervo Kummola /saml

Pekka Kuosmanen /saml
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml
Antti Rantakangas /cent
Ola Rosendahl /sv
Mauri Salo /cent
Juhani Sjöblom /saml
ers. Jouni Lehtimäki /saml
Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

EkUB 27/2002 rd — RP 175/2002 rd